

Populaciona politika u Srbiji

Vrsta: Seminarski | Broj strana: 20 | Nivo: Geografski fakultet

Geografski fakultet

Univerzitet u Beogradu

Smer demografija

Populaciona politika u Srbiji

Mihajlović Aleksandra

Nanaši Tereza

Beograd

April 2011.

Dvadeseti vek u Svetu praćen je najdinamičnijim povećanjem broja stanovnika. Za sto godina broj stanovnika povećan je za 4,5 milijardi. Posle Drugog svetskog rata u Srbiji kao i u ostalim zemljama došlo je demografskih promena kao što su pad fertiliteta i produženje očekivanog trajanja života. U Srbiji se od tada jasno razlikuje Centralna Srbija i Vojvodina koji su niskofertilitetna područja od Kosova i Metohije koje visoko fertilitetno, kao i stopa demografskog rasta koja se smanje u Centralnoj Srbiji i Vojvodini a na Kosovu i Metohiji ima nagli porast.

Populaciona politika u Srbiji datira još iz 14 veka kroz Zakonik cara Dušana, nalazimo je u okviru i Karađorđevog kriminalnog zakonika. Jedan od sistema koji je veoma važan za populacionu politiku je bio sistem društvene brige o deci on je počeo da se stvara Zakonom o zaštiti dece i omladine 1922. godine tokom svog razvoja prošao je kroz nekoliko faza razvoja gde je bilo 27 populacionih mera od kojih su samo dečiji dodatak i određena prava dece u predškolskim ustanovama trajali kontinuirano. 1961. godine Savet za socijalnu politiku i komunalna pitanja doneo je Rešenje o određivanju ustanova koje se smatraju socijalnim ustanovama u kojem se navodi da se socijalnim ustanovama Narodne Republike Srbije smatraju, između ostalih, i ustanove za dnevni boravak dece zaposlenih roditelja (obdaništa i jasle). Zakon o dečjim vrtićima iz 1965. godine utvrđuje da se za vaspitanje dece predškolskog uzrasta (od tri godine do polaska u školu) osnivaju dečji vrtići. 1965. u Beogradu je održana druga populaciona konferencija UN o planiranju porodice gde je koncept „Kontrola radjanja“ zamenjen konceptom „Planiranje porodice“ kao savremeni i bolji gde je pravo svake zene i muškarca da donesu odluku o veličini sopstvene porodice, o broju dece i razmaku između trudnoća kao i pravo na informacije, obrazovanje i sredstva da to učine. Usledilo je i donošenje rezolucije o planiranju porodice 1969. godine na saveznom nivou, 1983 na republičkom nivou. Rezolucije o politici obnavljanja stanovništva ove mere spadale su u stimulativne mере koje su uključivale obrazovanje i propagandu duže porodiljsko odsustvo beneficije u cilju podsticanja radjanja. Od 1985. uvedeno je pravo na nadoknadu zarade zaposlenih porodilja. 1989. doneta Rezolucija o osnovama politike razvoja stanovništva, planiranje porodice i propisa o prekidu trudnoće. Ova i jos neka dokumenta oblikovala su populacionu politiku do devedesetih godina. Međutim politika kao sistem mera koje preuzimaju socijalne institucije nije definisana ili su se mere često menjale takođe u osnovnim pravnim aktima nisu ni postojale odredbe o populacionoj politici ali su postojale propisi o zapošljavanju i pravima nezaposlenih o zdravstvenom i socijalnom osiguranju. U većini razvijenih zemalja Evrope nije postojala potreba za adekvatne populacione politike sve dok se stopa fertiliteta nije spustila ispod nivoa neophodnog za obnavljanje generacija (2,1 dece prosečno po jednoj jednoj šeni u fertilnom kontingentu).

----- OSTAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU. -----

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com